

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 „
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 Szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Aszortiment kiegészítők visszavételére
 vagy megvásárlására nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, május 18.

A politika kulisszái mögött.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, május 18.

A disszidenseknek a szabadelvű pártból való kivonulása óta nem uralkodott olyan mértékű izgalom a politika kulisszái mögött, mint most, a mikor sorát kerítették az inkompatibilitás tárgyalásának.

És mégis sok hű-hó volt ez semmiért.

Székely Kálmán újabb diadaláról szólott a hír harsonája, pedig soha könnyebb dolga nem akadt, mint ennek a javaslatnak a keresztülvitele. Mert elhihető-e, hogy a Tiszák politikailag oly rövidlátókká váltak volna, hogy ebből a javaslatból kifolyóan a szabadelvű pártból kiválganak? Hiszen, ha ezt megcselekszik, abban a pillanatban megszűntek lenni. Mivel okolták volna meg eljárásukat választóik előtt? Programjuk csak a 67-es program maradhatott volna, azzal a hozzátoldással, hogy anyagi érdekükben feküdt az inkompatibilitási javaslat meg nem szavazása. Hát lehetett volna-e ezzel a választók elé lépni? Számíthattak volna-e szavazatra ezzel az erkölcsstelen programtoldalellyel?

Székely Kálmán jobban kihasználhatta volna az alkalmat, mert Tiszák tehetetlenségével szemben a javaslaton még lényegbe nem vágó módosítást sem kellett

volna megengednie, hanem a javaslatot teljes változattal voltában, sőt még szigoritva kellett volna keresztülvinnie.

* * *

A vita a kulisszák mögött a körül forgott leginkább, vajjon a közgazdasági tehetségnek föltétlenül a törvényhozásban kell-e érvényesülnie? És itt azután pro és kontra egy egész csomó példát hoztak föl.

— Itt van például Kornfeld Zsigmond, a Hitelbank vezérigazgatója — vetette oda az egyik honatyja. — Európai híré pénzügyi tekintély. Nem volt képviselő, nem is vágyik reá és mégis több hasznot hajtott Magyarországnak a közgazdaság terén, mint a Háznak ugynevezett közgazdasági tekintélyei együttvéve valaha is hajtani fognak.

Ugyanez a képviselő érdekes párhuzamot vont Kornfeld és Lányczy Leo képviselő és bankigazgató között. Kornfeld nagy stílusú pénzügy — ugymond — a ki nagy terveket tervszerűen hajt végre. Lányczy fezőr, ötletszerűen, szerencsére számíttva dolgozik. Ha szerencséje cserben hagyja, magával ránthatja bankját, a mi Kornfeldnél, óvatos, a legapróbb részletig kidolgozott terveinél lehetetlen. Lányczyból kiváló hazárdjátékos lett volna, a ki az utolsó garasát is föl meri tenni, közgazdásznak azonban nem való, mert az óvatosság, tervszerűség teljesen hiányoznak nála.

* * *

Érdekes jelenet játszódott le a szabadelvű pártnak első inkompatibilitási értekezletén. Hieronymi beszélt a javaslat ellen. Ekkor Tisza Kálmán helyéről fölállott és ezzel a megjegyzéssel hagyta el a tanácskozó termet:

— Itt nagy búz van, kimegyek!

Valószínű, hogy ezt a füledt levegőre értette az elaggott államférfi, a ki másod-, harmad- és negyednap is füledtnek tartotta a Lloyd-klub levegőjét, nem vett részt a további tárgyalásokon, átengedte teljesen a teret fiának, Tisza István grófnak, a ki daczára a büzhödt levegőnek, kitartott egész — a fegyvertételig.

A képviselőház munkarendje.

A képviselőház a delegációk ülészakának tartamára — körülbelül június 12-ig — elnapolta tanácskozásait. Csak a szünet után folytatják az inkompatibilitási javaslat tárgyalását, mely előreláthatólag még egy-két hetet fog igénybe venni. Miután a közigazgatás egyszerűsítésére vonatkozó reformjavaslat az összes, pártok részéről általában kedvező fogadtatásban részesült, valószínű, hogy nagyobb és hosszú vita e javaslat tárgyalásánál nem lesz. Ez alapon remélhető, hogy a képviselőház június végéig mindenesetre úgy elintézi végzendőit, hogy ekkor a nyári szünet kezdetét veheti. Parlamenti körökben most már határozott az a vélemény, hogy az országgyűlést szeptemberben fogják feloszlítani s az általános választások október elején lesznek.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Annuska jegygyűrűje.

Irta: Krüger Aladár.

V.

Annuska és Zoltán.

Pontosan egy hét múlva megjelent az anyóka a boltban. A kereskedő meg sem várta, hogy megszólaljon, hanem rögtön átadta neki a kész gyűrűt és a fületlen pitykét. A gyűrű ragyogott, mintha tudta volna, hova kerül, a pityke nem kevésbé; t. i. őt is kifényesítették, Isten tudja, hány év óta először! Büszke is volt rá, mintha őt vinnék lakodalomba, nem pedig a gyűrűt.

Az anyóka kétkedve forgatta a gyűrűt is, meg a pitykét is.

— Szép, szép, csak azt szeretném tudni, benne van-e a gomb füle igazán?

A kereskedő félig bosszus hangon felelt:

— Ha megígérem, benne is kell lennie. Különb rajta van a hivatalos próba, abból megláthatja, mennyivel kevésbé finom ez az arany, mint a régi.

— Hiszen nem is azért mondtam, nem is azért mondtam, hanem tetszik tudni, már mi öregek olyanok vagyunk, hogy mindenben aggodalmaskodunk. Nekem pedig nagyon fontos az, hogy ez a pityke benne legyen a gyűrűben.

— Ugyan miért?

— Hosszu volna azt elmesélni s az urnak nem volna ideje az egészséget végighallgatni. De

nini! Ebből a pitykéből még lehetne valamit csinálni, szegény, olyan suta így föl nélkül. Nem lehetne az aljára egy csattot erősíteni s az egészet brossá alakítani?

— Lehetne azt, csak tessék helyet foglalni, egy negyedóra alatt meglesz.

Átvette újra a gombot, előkereste a szükséges szerszámokat s dolgozni kezdett. Reszelgette, csiszogatta pityke barátunkat, hanem ennek sehogyan sem volt kedvére a műtét. Sértette vitézi önértetét, hogy a ki hajdan önkéntes káplári díszkabátban ragyogott, most egy öregasszony számára alakítsák át ékszerré. Igazi degradálás! Tartotta hát magát keményen s a kereskedő egyre újabb eszközöket keresett az öreg veterán megpuhítására.

Az anyóka ezalatt türelmetlenül tipegett fel-alá s egyre az órát nézegette.

— Mindjárt eltelik a negyedóra, mondotta. Készen van?

— Debogy is van! Ugyan kemény pityke ez, nem tudom, miféle gazdája lehetett.

Az öreg asszony büszkén mosolyogni próbált.

— Zoltáné volt! Az én Zoltánkámé! Szegény, ő is olyan kemény, hajthatatlan ember volt.

— S talán nagysád volt az olvasztója?

Az anyóka ravaszul odasandított úgy fél-szemmel.

— Tán nem is hiszi az úr? Pedig boldultak ám utánam a legények hajdanában. Persze, akkor még nem hívtak Anna néniéket,

hanem Ninettnek meg Ninusnak. Régen volt... ugy-e, maga engem csak mint Anna néniéket ösmer?

— Bizony csak úgy.

— No nem haragszom érte, lelkem, világegyet sem haragszom. Anna néniéket ismer engem mindenki már évek óta, mióta megfihéredett a hajam. Talán csak szegény férjem, boldogult jó Zoltánkám ismert engem valamennyi nevemen. Mert tetszik tudni, ugy nőtünk mi föl egymás mellett, mint két virág a kertben... őt szegényt letörte a vihar, én meg elfonnyadtam. Nem panaszként említem, világegyet sem panaszkodom, csak hát tetszik tudni olyan furcsa az, hogy a vihar egyik virágot legázolja, mellette a másikat ott hagyja. Miért nem tépi le egyszerre mind a kettőt? Mikor az olyan jól esnek mind a kettőnek!...

Az öreg asszony egyszerre elhallgatott, előhúzta a piros keszkenőt s nagyon törölgötte vele a szemét. A fonnyadt virágon is van harmatepp... Aztán tovább folytatta, eleinte kissé meg-megcsukló hangon:

— Pici gyermekkorunkban már egymásnak szántak minket a szüleink s mi mind a ketten jól éreztük azt. Zoltán velem mindig megkülönböztető gyöngédséggel bánt. Emlékszem, egyszer apró gyermekkoromban — akkor még Annuskának hívtak — elszöktem hazulról s egy részeges baka kezébe kerültem, a ki el akarta szedni a fülbevalómat. Zoltán mentett meg tőle s azóta őriztem azt a kis fülbevalót, a melyet beleolvasztott az úr a gyűrűbe. Ugy-e szép kis fülbevaló volt?

A zárszámadások felülvizsgálata.

A képviselőház zárszámadási bizottsága **Fest Lajos** elnöklésével tegnap ülést tartott, melyen az állami számvényszék részéről **Rakovszky István** elnök, a pénzügyminisztérium részéről **Grünzenstein** államtitkár volt jelen. A bizottság tárgyalás alá vette az államiszámvényszék jelentését és pótjelentését a törvényhozás által engedélyezett évi hitellel szemben az 1900-ik számadási és negyedik negyedében előfordult tulkiadásokról, előirányzat nélküli kiadásokról és hitelátruházásokról.

Benke Gyula előadó ismertetése után a bizottság elhatározta annak javaslatba hozását, hogy a ház vegye tudomásul a jelentést és hasonló czélból közölje a főrendiházzal is. Ezzel az ülés véget ért.

Merénylet a román trónörökös ellen.

A román trónörökös szemlét tartott esütörtökön a Turnu-Magureleben állomásozó katonaság fölött. A szemle után, a mely több órán keresztül tartott, **Ferdinánd** trónörökös kíséretével Gyurgyevo városon keresztül vette útját Bukarest felé. Az említett városban óriási sokaság várta a trónörökösöt. A városon keresztül haladó menet pedig nagy óváczióban részesült és a rendfőtartásával megbízott rendőrök szigorúan ügyeltek arra, hogy azokon az utcákon, a melyeken a trónörökös haladni fog, a közlekedés szüneteljen. A dolog ugy is történt. Mindenki leste a trónörökös megérkezését. Az utolsó pillanatban a tömeg azonban arról értesült, hogy a trónörökös más úton hajtattott keresztül a városon. Nagy izgalom keletkezett e hír hallatára s mindenki kíváncsisággal tudakolta, hogy miért kerülte ki a trónörökös a publikumot. Még mielőtt a tömeg fölöszlott volna, a rendőrség tudtára adta a lakosságnak, hogy a trónörökös élete ellen gaz merénylet készült s a merénylet végrehajtásával megbízott személyek a publikum soraiban vannak. A rendőrség az aljas összeesküvésről az utolsó pillanatban értesült, s minthogy nem volt még ideje a szükséges óvintézkedéseket megtenni, a trónörökös a nagyobb baj kikerülése czéljából,

más útvonalon ment Gyurgyevon keresztül. A mint a fölzigatott tömeg erről értesült, mindenki káromkodva a merénylet fölfedezésére vállalkozott. A rémhírek elterjedése nyomán keletkezett utcái botrány azt eredményezte, hogy a besugások alapján a rendőrség letartóztatott tizenkét bolgárt. A letartóztatottak között volt egy **Andrieviczi** nevű bolgár is, a ki a kihallgatásnál zavartan felelt és gyanus ellenmondásokba keveredett. A rendőrség **Andrieviczinél** házkutatást tartott, a mely meglepő eredményt járt. A foglalkozásnélküli **Andrieviczi** lakásában a rendőrség lefoglalt három darab hatlövetű revolvert, hatvannégy töltényt, két darab mitoaatron és egy nagy csomó kompromittáló levelet. A megtalált iratokból kiderült, hogy **Andrieviczi** bolgár származású ember s már többször különféle deliktumot miatt börtönben ült. Az adott körülményekből a román rendőrség megértette, **Andrieviczi** miért akart mindenáron abba az útvonalba kerülni, a melyen **Ferdinánd** trónörökös haladni készült. A vizsgálat eddig csak azt konstatálta félremagyarázhatatlan adatok alapján, hogy **Andrieviczi** merényletet akart elkövetni **Ferdinánd** trónörökös ellen. Miután azonban a fogoly a hozzáintézett kérdésekre válaszolni nem akar, czinkostársait fölkeresni nem sikerül. A körülmények arra engednek következtetni, hogy **Andrieviczi** a bolgár forradalmi komitének volt az eszköze. Az összeesküvők ügyében a vizsgálat folyik.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, máj. 18.

Az ülés elején **Szell Kálmán** miniszterelnök betérjeszti a *boszniai vasutakról* szóló törvényjavaslatot.

Napirend előtt

Kubinyi György szólal föl **Rakovszky István** reá tett megjegyzése tárgyában, mely szerint ő „gseftelő” **Gyurka**. Az ő közgazdasági tevékenysége csak annyira terjed, hogy taksarékpenziári elnök, de sohase volt gseftelő. Ezután folytatták

az összeférhetlenségi javaslat

tárgyalását.

Justh Gyula nem helyesli a kivételeket és pártja ezeket nem is fogadja el. Nem érti, hogy miért képez kivételt éppen a földhitelintézet, a kisbirtokosok országos földhitelintézetét és az országos központi hitelszövetkezet. Igen sokan vannak a képviselőházban, a kik nem a közügy érdekében választják meg magukat, hanem azért, hogy valamely pénzintézetbe igazgatókúl bejussanak. Azt a módosítást terjeszti be, hogy a 10. pontnak két utolsó bekezdése kihagyassék.

Betétek.

Polónyi Géza e pontnak a betétekre vonatkozó része ellen szólal fel. Előre bocsátja, hogy sohasem nyugodnék bele abba, hogy az állam minden pénze az osztrák-magyar banknál helyeztessék el. Már pedig ha e pontnak a betétekre vonatkozó része elfogadtatik, ugy azt kell hinnünk, hogy a kormánynak mégis az a szándéka, miért is az idevonatkozó módosítvány utolsó bekezdését törölni kéri.

Lukács László pénzügyminiszter kijelenti, hogy sohasem fordult elő, hogy valamely pénzintézetnél valakit az ő ajánlatára vettek volna föl az igazgatóságba, mert ő sohasem ajánlott senkit. **Justh Gyulával** szemben hangsúlyozza, hogy a szóban forgó három pénzintézet nem nyereszkesedésre alapított vállalat, amiért is ezeket ki kellett venni az általánosság alól. **Polónyi** aggodalma, hogy az állampénzeket mind az osztrák-magyar bankban kellene elhelyezni, alaptalan, mert erre magát a kormány sohasem kötelezte. Kéri **Makfalvay** módosításának elfogadását.

Ezután a Ház az 5. §. 10. pontját **Makfalvay** módosításával fogadja el és **Justh Gyula** módosítását mellőzi. Ugyancsak elfogadják **Feiltsch Arthur** módosítását is.

Szubvencionált lapok.

A 13. pontnál

Justh Gyula kéri a ponthoz hozzávenni azt, hogy azon lapok, melyek állami szubvenczióban részesülnek, azok szerkesztői és kiadói zárassanak ki a képviselőházból. Ily értelmű két indítványát elfogadásra ajánlja.

Buzáth Ferencz hozzájárul **Justh Gyula** indítványához.

Rakovszky István a legmelegebben csatlakozik **Justh Gyula** indítványához. **Justh** már a bizottságban szóvá tette azt s csodálja, hogy ezen indítványa itt is, ott is ellenzésre talált,

— Szép, nagyon szép. Semmi esetre sem volt olyan makacs, mint ez a rézpityke.

— Oh az a rézpityke is édes emlék nekem. A fölbevalót annak emlékéül őriztem, hogy attól a naptól kezdve tartottam **Zoltán** valami kiváló, a többi embernél különb lénynek; nemcsak szerettem, hanem csodáltam is. A pityke meg a medaillé fedél, — látta azokat is, ugy-e? — azok arra emlékeztettek, hogy **Zoltán** nemcsak kiválóbb, hanem nemesebb szívű és jobb is a többi embernél. Akkor **Ninusz**nak bívtak engem s szép fiatal bakfis voltam. Talán csak a mamám volt szebb nálam . . . De talán untatom is evvel a sok beszéddel?

— Nem, anyókám; mindjárt meglesz a pityke is.

— Igen? Köszönöm. Hanem ezt a történetet nem mondom el. Egy kicsit hamiskás história s még elrestelném magamat miatta. Elég az, hogy **Zoltánkám** jobb is, különb is volt a többi embernél, de azért — sajnos, mégis csak ember volt. Erre emlékeztetett engem a jeggyűrű-töredék. Oh uram, mikor azt hittem, hogy az én **Zoltánkám** előtt csodálva fog meghajolni az egész világ s mindenki elismeri lángeszét: akkor ölte meg egy hevesebb érlökés, mint akármelyik más közönséges halandót. Utolsó mozdulatával azt a gyűrűt törte szét, . . . az én gyűrűmet . . . az én boldogságomat!

A keszkenő megint mozgásba tépetett, a mit a kereskedő már unni kezdett.

— Na, nem kell azért mindjárt könnyezni. Ha szétört a boldogság, összeforrasztjuk. Itt

van az új gyűrű, majd lesz ebből új boldogság.

— Lesz ám! Magam is azért hoztam ide az ékszerdarabkákat, hogy az én boldogságom töredékeiből legyen új boldogsága az én kedves **Annuska** leányomnak.

— Annuska?

— Az. Miért csodálkozik rajta?

— Semmiért. Csak ugy eszembe jutott valami.

— Szakasztott olyan a leányom, mint én voltam fiatalabb koromban. Szép, karcsu természetű s igaz jó szíve van. Őriztem is, mint a szemem fényét s bizony már vagy tíz kőrőnek kiadtam az útját, pedig volt közöttük ügyvéd, bíró, orvos, tanár is. Most pedig odaadom egy — ipárosnak.

— Ugyan! mikor ügyvéd meg orvos kéréket elutasított! Talán valami ideális szépség vagy valami lángész az az ember?

— Nem biz az, sőt a többi mind vagy okosabb, vagy csinosabb volt nála. Szó köztünk ma adván, én nem mennék hozzá; meg sem közelíti az én **Zoltánkám**at. Szegény **Zoltánkám**, csak ő volt hasonló önmagához . . . Hanem volt két okom az engedékenységre: **Annuska** szereti a fiatal embert egész szívével s az én szívemet is meglágyította egy dolog: az, hogy **Zoltánkám** hívják.

A pityke éppen elkészült s a kereskedő büszkén akarta átadni, de az utolsó szóra csak kiejtette a kezéből.

— **Zoltánkám**? Lehetetlen!

— Már miért volna lehetetlen? S egyálta-

lán mi csodálkozni való van azon, ha valakit **Zoltánkám** hívják?

— Az, hogy . . . ej, az nem lehet. Hogy néz ki az a **Zoltán**?

Az anyóka gondolkozott.

— Nem olyan, mint az én **Zoltánkám**, de megjárja. Olyan se nem magas, se nem alacsony, hogy is mondjam csak . . . izé . . . ott jönnek ni! Nézze, ott kinn az utcán, **Annuska** is, **Zoltán** is. Gyerekek! Ide jöjjetek! Hát magát meg mi lelte, hogy a kezemet csókoltatja?

A kereskedő ünnepélyesen megcsókolta az anyóka kezét s komoly hangon felelt:

— Semmi, csak azt akartam ezzel jelteni, hogy a jeggyűrűért meg a pitykéből készült broszért nem jár semmi. Tudja kedves néni, nekem is van egy fiam, a ki szerelmes és a ki mindaddig nem akarta elárulni, kit szeret, csak a keresztnévét mondta meg: **Annuskának** hívják a leányt. Nos, a ki **Annuskával** most felénk jön, az az én fiam, **Zoltán**.

*

Mikor az eljegyzési ünnepélynek vége volt, **Anna** néni magára maradt **Annuskával** és **Zoltán**nal. Akkor elővette **Annuska** jeggyűrűjét s megcsókolta, visszaadta.

— Nem is tudjátok, gyermekeim, micsoda tanulságos és drága emlékek vannak ebben a kis karikagyűrűben. Majd egyszer elmesélem a történetét, de addig is megmondom, miért csináltattam éppen így a gyűrűt. Akarom, hogy úgy nézzétek egymást, mint mi néztük egymást

pedig éppen a sajtószabadság érdekében volna fontos ez az indítvány.

Molnár Jenő: Az igazság szempontjából kéri a házat, tegyenek félre minden pártérdeket s fogadják el Justh Gyula indítványát.

Szell Kálmán miniszterelnök: A lapok szubvencziót nem kapnak, az államnak hirdetni kell s hogy ezt megkönnyítse, pauszálót ad az egyes lapoknak. Ez azt hiszi nem befolyásolhatja a lapoknak szellemi részét.

Kéri a Justh Gyula indítványa elvetését.

Polónyi Géza: Sokkal fontosabb a kérdés, semhogy e fölött napirendre lehetne térni. Nagyon veszélyes az, amit a miniszterelnök pauszálónak nevez. Mert ha ez hirdetési általány, miért nem kapja minden egyes lap? Miért van az, hogy az egyik lap több, a másik kevesebb pauszálót kap? Vagy miért történt az, hogy egyes lapoktól elvonták a pauszálót? Ez nem egyéb mint megvásárlása a közvéleménynek. Tapasztalta, hogy a fővárosban a lapok mind üzleleket képeznek, melyeknek legnagyobb része erre a pauszálóra pályázik. Justh még elfelejtette belevonni, hogy az újságírók ne lehessenek egyszerre hírlapírók és képviselők. Miért szorítanak meg mindenkit, ügyvédet, bankdirektort, orvost, patikust, földbirtokost, csak az újságírók részére legyen szabad a vásár? (Úgy van! balfelől).

Pártolja Justh indítványát.

Gajári Ödön: Mint volt újságíró és képviselőnek el kellene fogadni az indítványt, de ő még sem teszi ezt. . .

— Ezt mindjárt tudtuk, — balfelől.

Gajári Ödön: mert nagyon rossz miniszternek kell annak lennie, aki ebből a csekély pauszálóból a lap szellemére hatással volna. Mert egy felelős szerkesztőnek, akármilyen pauszálója is van, nem szabad, hogy elveit ennek alárendelje.

Polónyi Géza: Hát a szállító megtagadja elveit!

Gajári Ödön: Nem fogadhatja el Justh indítványát.

Major Ferencz: A sajtószabadság érdekében tartja fontosnak Justh indítványát.

Rátkay László: Két esettel állunk itt szemben: vagy van fizetett sajtó vagy nincs, ha nincs egy nem kell félnie, hogy képviselő nem lehet a lap szerkesztője, ha van, akkor pedig ki kell zárni azoknak intézőit. — Elfogadja Justh indítványát.

Szell Kálmán miniszterelnök: Ujra hangoztatja, hogy ezek a hirdetési általányok oly kicsinyek, melyeket nem lehet szubvenczióknak nevezni.

az én Zoltánkammal. Egymást tartottuk a legjobb, a legnemesebb embernek, a kiért öröm lett volna életet, boldogságot feláldozni. . . s azért találtunk egymásban új életet, boldogságot. De ne feledjétek azt se soha, hogy a legtökéletesebb ember is csak ember s hogy a mekkora erővel egy vékony karikagyűrűt össze lehet törni, annyival egy embert s egy boldogságot is meg lehet ölteni. . . Isten áldjon meg, édes gyermekeim!

Nem tudom, fogott-e Annuskán és Zoltán az áldás? Annyi igaz, hogy Annuska és a jeggyűrűje nagyon meg vannak elégedve Zoltánnal s bár csak asztalos: őt tartják a világ legderekább emberének. De Anna néni és a pityke — most már jámbor brot Anna néni nyakán — nincsenek velük egy véleményen. Anna néni, ha Annuskával találkozik, oda lyukad ki a beszélgetésben:

— Szép, szép, de azért az én drága Zoltánkámnak nyomába sem léphet senki. Ha élne, akkor látnátok, milyennek kell lenni egy igazi férfinak!

A pityke-brot is lenézi a jeggyűrűt, valahányszor találkozik vele.

— Ugyan, érdemes is neked annyira büszkélkedni! A ti Zoltánok semmi, csak jó ember. Bezzeg az én Zoltánom generális volna azóta, csak az a kár, hogy nem maradt katonának és hogy meghalt éppen akkor, mikor nagy ember kezdett lenni.

(Vége.)

Polónyi Géza: Hát minek?

Szell Kálmán: Ne beszéljen mindig közbe! Mondtam már, ez oly csekélység s ellenszolgálatokért kapja.

Zmeskál Zoltán: Ne haragítsák!

Szell Kálmán: Az összes lapok kapnak ilyen általányt, akár ellenzéki, akár kormánypárti. Egyedül a »Magyar Nemzet«, mint félhivatalos, kap szubvencziót.

Polónyi Géza: Hát a negyed hivatalosak?

Szell Kálmán: Kéri, a Justh indítványát vessék el.

Szavazás alatt a Justh indítványát elfogadja a függetlenségi és 48-as, az Ugron és a néppárt.

Rátkay László: Szabadelvű párt! hát mi lesz?

A ház az eredeti szöveget fogadja el.

Öt perc szünet.

Szünet után

A 6. szakat.

Jancsó Gyula jelentéktelen módosítása után a Ház elfogadja.

Vita mellett fogadja el a ház a 7-ik szakaszt.

A 8. szakasznál

Vizi biztosok.

Horánszky Nándor e szakasznál a külfölddel való pénzügyi viszonyunk és csatorna, valamint szabályozási társulatok érdekében fentartása céljából módosítást ad be, mely szerint ezek érdekében teljesített szolgálatok ösztözférhetlenek legyenek, de csak abban az esetben ha ezzel valami haszon járulna az érdekelt képviselőkre.

Feilitsch Arthur: Mindenben hozzájárul Horánszky módosításához.

Rakovszky István: Kívánja, hogy a felvidéken tartsák fenn a képviselők részére idáig is megadott szeszkontingenst. Kérdi a pénzügyminisztert, vajjon a szeszkontingensek, melyek bérbe adtak, érvényben maradnak-e továbbra is?

Szell Kálmán miniszterelnök válaszolt ezután Kossuth Ferencznek a tiencsini ügyben hozzáintéztett interpellációra. Kijelentette, hogy itt hódításról szó sincs, de vásárlásról igen.

Végül az elnök bejelentette, a képviselőház ülését június hó 12-ig elnapolta.

Közgazdasági tevékenység.

Tragédia III felvonásban.

Az inkompatibilitást rendező törvényjavaslattal szembe állottak a Tiszák. Magukra vessenek, ha az ország szeme előtt most úgy tűnik fel a törvény tárgyalása, mint az ő problematikus hatalmuk végső szétmállása.

Bizony nagyobb kudarc még nem ért politikust, mint e héten a Tiszákat, kik minden követelésüket kénytelenek voltak cserben hagyni.

A harcias Pulszky a klikk házörzője nagyot hallgat az események hatása alatt s busan dudolhatja az egykor oly népszerű nótát:

— O du lieber Augustin, Geld ist hin, Er ist hin — alles is hin.

Maguk a Tiszák is kénytelenek belátni, hogy elvesztettek mindent, feladtak minden elvet és pozíciót s egyéb sem maradt meg vigasztalásul, mint az öreg »generális« jelszava:

— A jó kedvű adakozót, szereti az Isten.

Gajári is hiába dult-fult, most kijelenti, hogy a képviselőség szép, az inkompatibilis koncepció jó s ő a jobbat választja.

Ölts gyászt Belényes, mert az új törvény, képviselőjének mandátumába hajh! belé nyies.

A közgazdasági tevékenység tragédiája különben a következő felvonásokból állott.

I. FELVONÁS.

Szereplők: Tisza Kálmán, Tisza István, Széchenyi (nem a nagy), Szilágyi (a nagy), Szell a hatalmas.

Az első három szereplő teljes hadi felszerelésben vonul a színpadra.

T. Kálmán — Vissza a törvénnyel, mert kiszakadok a pártból.

T. István — Vissza a törvénnyel, mert beszakítok a pártba.

Széchenyi Aladár — Az én névem Széchenyi, ki merne meg sérteni.

Szilágyi — (Előránt egy nagy bunkót). A három első szereplő meglapul

Szell — elfujja őket.

Függöny le.

II. FELVONÁS.

T. Kálmán — Sz. Kálmánhoz.

— Megmertél ütni, várj hozom a fiamat.

T. Kálmán T. Pistával, kinek kezében egy hatalmas módosítás van. . .

— No most üss ha mersz.

Szell vissza vág s a módosítást elveti.

T. Kálmán:

— Gyerünk innen fiam, hisz ez egy gróbián.

Tiszák a fenéken el.

III. FELVONÁS.

Tisza István egyedül.

— Lenni vagy nem lenni ez itt a kérdés! Dacozosan Szell elé áll.

— Én országos veszedelemnek tartom a törvényt, ha be hozod, de saját veszedelemnek ha ki löksz. Hagy forogjon tehát a hon keserű levében — én azonban itt maradok.

Szell és Szilágyi keblükre ölelik Tiszát. Az ölelés alatt esendesen megboldogul a hős.

A tragédiának sok hiánya van.

Először is nem a hős bukott, csak a hősködő, másodsor a cselekvéshez képest igen sok a póz s Tisza Kálmán a prologót elhibázta, Tisza István pedig szerepét teljesen elejtette. A karok nem produkáltak összejáratot s teljesen fejtelenség uralkodott köztük.

Szerzőt azonban megtapsolták.

* * *

Epizódok a darab körül.

Ma a hangulat az, hogy az egyes csoportok, az egyes klikkek a legnagyobb bizalmatlansággal állanak egymással szembe, figyelmesen lesve a többinek minden mozdulatát, minden cselekvését. Mindnyájan elfojtják magukban az indulatot, de valamennyien jól tudják, hogy a másik fél egy kanál vízbe belefojtaná, ha lehetne és hogy a gyűlölségnek előbb-utóbb nyíltan ki kell törnie.

Gróf Tisza Istvánnak tudvalevőleg az volt az álláspontja, hogy a pártból semmiesetre se szabad kilépni. Benu kell maradni, nem szabad megengedni, hogy az új elemek az egész teret elfoglalják és résen kell lenni, hogy további törekvéseiket ne valósíthassák meg.

A savanyu szőlő.

Kétségtelenül bizonyos, hogy egy nagy sereg kormánypárti képviselő teljesen tartózkodni fog a szavazástól. Ha már ellene nem szavazhat, — pedig ez felelné meg sok ember szíve őszinte óhajának, — hát mellette se szavaz. Azonkívül néhány olyan kormánypárti képviselő, a ki notórius módon leledzik inkompatibilitásban a »közgazdasági tevékenysége« révén, bizonyára nem akarja magát kitenni kellemetlen megjegyzéseknek a névszerint való szavazásnál, melyet ellenzéki részről fognak kérni, még pedig, mint halljuk, ezuttal a harmadszori olvasásnál is, a mire még nem igen volt eset.

Nagy tévedés volna azt hinni, hogy a kormánypártban a javaslatra vonatkozó konferenciák befejezte után valami nagyon békés a hangulat.

A konferencián történekből a párt tagjai arra következtettek, hogy a volt nemzeti pártiak erősen fölénybe kerültek és nagy befolyással vannak a miniszterelnökre.

Csak magam járom egyedül.

Hogy Tisza Kálmán mit fog tenni, azt még nem tudják.

Szerdán este tett kijelentésével gróf Tisza István csak a maga nevében szólott, nem pedig az atyja nevében is és mert Tisza Kálmán egyáltalában nem csinál titkot belőle, hogy sehogyan sem érzi magát jól a Lloyd-klubban, sőt nagyon szívesen szabadulna meg attól a mileutól, nem lehetetlen, hogy az öreg Tisza a javaslat harmadszor való olvasásánál tényleg megvalósítja azt a szándékát, hogy kilépjen.

Egyedül fog ez esetben menni. A mint hogy kezdettől fogva egyedül akart kilépni, maga hangoztatván hívei előtt, hogy egyáltalában nem kívánja meg tőlük, hogy vele együtt váljanak ki a párt kötelekéből.

Ugy látszik, Tisza Kálmán alaposan megcsömörlött a pártban uralkodó állapotoktól. Nem is igen érintkezik emberekkel, még a saját híveivel se, jövőbeli szándékairól pedig mélyen hallgat és e tekintetben még a hozzá legközelebb állók előtt se nyilatkozik.

Gyászoló kerületek.

Miután Tisza István a jövő nagy feladataira és céljaira való tekintettel megadta magát Széll Kálmánnak, a revíziós javaslat intranzigens ellenzői körében az az eszme kezd hódítani, hogy ök mindjárt az új összeférhetlenségi törvény életbeléptetése után lemondanak mandátumaikról. Azt mondják, hogy Hieronymi Károly és Gajári Ödön buzgó propagandát csinálnak ennek az ötletnek.

Kereszt kérdés a parlamentben.

— Igaz-e, hogy a szabadelpártban oly igen elharapódzott most a klerikalizmus? — kérdi a Lloyd-klubba látogató vidéki pártelnök a kerület képviselőjét.

— Ugyan, hogy ühbetsz fel ilyen híreszteléseknek? felel a képviselő. Hiszen akkor a két Tisza már rég katolikus lenne!

Köby.

UJDONSAGOK.

A Tornakör bihar-füredi kirándulása.

Istennek hála megeredt már az üdítő eső, mely egy kicsit kellemesebbnek és a valóban megfelelően alakítja át a szép május hónapot, mely eddig rekkenő, hirtelen támadt melegével szinte forró nyári hónapra változtatta ezt a kellemes hónapot.

Most is panaszkodunk? Mi lesz majd a nagy meleg napokon? Mi lesz?! A ki el tud menni, az el megy nyaralni. És a ki nem tud? Az itthon marad és szenved a hőséget.

Azaz, hogy mégsem. Azok is menekülni tudnak majd a nagy hőség elől és egy pár kellemesen eltöltött nap emlékével fognak majd arra visszaemlékezni.

Tervezi pedig a mi életrevaló tornakörünk. Részletes program még nincs, csak nagyjában van megállapítva.

Augusztusban fog történni a szép kirándulás Biharország vadregényes helyére Biharfüredre és környékére. Várattól Jádovölgyig a rendes vonaton, onnan Remeczig a kis vágányú vonaton. Innen a társaság gyalog vagy lóháton, már ki hogy bírja, vonul fel a szép és gazdag kilátású vidéken egész Biharfüredig, hol egy napig tartózkodnak. Ezalatt az egy nap alatt pedig torna-ünnepélyt rendez érdekes versenyszámokkal egybekötve.

Ez a program maga kettős vonzerővel fog bírni. Egyrészt ösztönzi a versenyző tago-

kat, másrészt a nyaraló b-füredi közönségnek kelti fel érdeklődését. Maga e kettős vonzerő pedig okvetlen serkenti az amateur társakat, kiket a tornakör szívesen lát uti társul.

Kell még több? Hát lesz! Biharfüredtől Belényesig kocsikon fogják megtenni az utat, miközben megtekintik megyénk egyik legszebb természeti nevezetességét, a híres mezői cseppkőbarlangot.

Elismerés előre ennek a fiatal egyletnek ezért az igazán életrevaló eszméért. Összeköthetjük a kellemest a hasznossal, a szórakozást a testedzéssel, a pihenést a munkával. És tanulunk, és tapasztalunk... ha mást nem, hát azt a sokat hangoztatott mondást, hogy kár a mi megyénk természeti és vidéki szépségeit ennyire elhanyagolni.

És a tornakörnek ha előre megjósoljuk azt, hogy a kirándulás fényes sikerű lesz, nem is mondunk valami nagyon merész jóslatot.

(He.)

Serényi Gusztáv †

Nagyvárad társadalmának gyásza van. Id. Serényi Gusztáv, nyug. rendőrkapitány, törvényhatósági bizottsági tag tegnap délután elhunyt. Egy héttel ezelőtt tüdőgyulladásban megbetegedett s ezen bajához mellhártyagyulladás járult s bár családja és orvosa: dr. Kornstein Lajos teljes odaadással buzgólkodtak megmentésén, a gyilkos kórokkal a derék aggastyán szervezete nem bírta dacolni s tegnap délután fél 5 órakor neje karjai között kiszívódott.

Id. Serényi Gusztáv Pozsonyban született 1825-ben. A szabadságharc idejében 1848-ban a Lenkey huszároknál szolgált mint hadnagy, de a nemzet hívó szózatára ott hagyta csapatát s a haza védelmére sietett. Mint honvéd huszár több ütközetben vett részt s több kitüntetésben részesült.

A világosi napok után Kossuth Lajossal és Bemmel Törökországba menekült, de onnét csakhamar visszahozta a honvág s a császári hadseregbe sorozták. Csehországban hosszú ideig katonáskodott.

Hivatali csak az alkotmányos élet helyreállításával vállalt s 1867-ben Nagyvárad város rendőr alkapitányává, 1872. március hóban pedig rendőr főkapitányává választotta meg a polgárok közbizalma. Ezen nehéz és felelősségteljes állásban szolgált odaadó buzgalommal 1890. évig, amikor nyugalomba vonult.

Mint a város törvényhatóságának tagja, tevékeny részt vett a közügyek intézésében s alig volt fontosabb tárgy, amelyhez nem szólott hozzá.

Mindvégig törhetetlen híve volt az ország függetlenségének s a 48-as pártnak és Népkörnek választmányában működött.

Halálának híre, a hova eljutott mély részvételt keltett. A városházára, a rendőrség épületére, a 48-as népkörre kitűzték a gyászlobogót.

Istvánffy István városi I. aljegyző apósát gyászolja az elhunytban.

A temetés holnap, hétfőn délután 4 órakor lesz a kolozsvári-utczai 101. számú házától.

A távollévő polgármester helyett Rimler Károly főjegyző felhívja a törvényhatóság tagjait, hogy a temetésen minél nagyobb számmal jelenjenek meg.

Béke poraira!

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és esütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Május 25. Tiszti-majális a Püspök-fürdőben.
Junius 2. Az Országos Pázmány-Egyesület választmányi ülése és ünnepélye Nagyváradon.
Junius 16. Iparkamarai választások.

* Erzsébet királyné szobra. Gödöllőn nagyban folynak az előkészületek Erzsébet királyné szobrának vasárnap tartandó leleplezésére. Az Erzsébet-téren a szoborral szemben piros bársony sátrat állították föl az udvar részére. Az ünnepen részt vesznek az összes miniszterek, kivéve báró Fejérváry honvédelmi minisztert, kit betegsége gátol a megjelenésben. A leleplezésen a képviselőház nagyobb küldöttséggel fogja magát képviseltetni, melyet Perczel Dezső, a képviselőház elnöke vezet. A küldöttségben részt vesznek a következők:

Perczel Dezső a ház elnöke, Molnár Gyula, Lukács Gyula, Dedovics György, Dégen Gusztáv, Halász Zsigmond, Zmertych Iván, László Mihály, Csincsek Flóris, Vészi József, Lator Sándor, Klobusiczky János, Földváry Miklós, Nyegre László, Latinovics Géza, Brázay Kálmán, Lónyay Sándor, Manasz György, dr. Münich Aurél, dr. Lehoczky Antal, dr. Dobóczky Ignác, Miklósi Ödön, Végh Arthur, gróf Zichy Aladár, Bornemissza Aladár, Kalocsay Ádám, Popovics István, Szócs Pál, Barcsy Kálmán, Nedelkovicz Tivadar, gróf Forgách Antal, dr. Berzeviczy Albert, Hertelendy Ferencz, Rakovszky István.

* Nem kapnak gyorsvonatot. Nagyszalonta község előjáróságának kezdeményezésére Biharvármegye törvényhatósága felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez az iránt, hogy Szeged és Nagyvárad között egy új gyorsvonat közlekedését léptesse életbe, mert a mostani 3 vonatpár mellett nincs kielégítő a közönség igénye. A kereskedelmi miniszter a vármegyéhez intézett leirata szerint az új vonatot nem engedélyezi, mert a szükségletet a mostani vonatok teljesen kielégítik.

* III. osztályú kereseti adótárgyalások. A m. kir. pénzügyigazgatóság 40424/901. II. sz. rendeletével a Nagyvárad város 1901. évi III-ad oszt. kereseti adóinak tárgyalási határnapjául folyó évi május hó 29., 30. és 31. napja állapított meg akként, hogy:

Május 29-én: Olasz.

Május 30-án: Váralja, Velence, Csillagváros és hegy,

Május 31-én: Újváros és Külváros vételek tárgyalás alá.

A vonatkozó kereseti adó kiszámítási javaslatok a városi adóhivatal fogalmazási szobájában (baloldali 5-ik sz.) május 19-től 26-ig 8 napi szemlére kitéve vannak, ahol a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Miről az érdekelt felek értesítettek azzal, hogy a tárgyalás a Széchenyi-szállóval szemben a régi városháza sorozótermében fog tartatni, ahol minden adóköteles érdekei megvédése céljából a fenti helyen és időben személyesen megjelenhet, vagy kellő bélyeggel ellátott meghatalmazással mást megjelenésre megbízhat. Városi adóhivatal. Nagyvárad, 1901. május 19. Bordé Ferencz, adó- és pénzügyi tanácsnok.

* Uralkodók takarékosága. A csár, bár roppant vagyonnal bír, takarékos ember és tróralépte óta 80 millió rubelt takarított meg, melyet az angol bankban helyezett el. A szultán sokat spekulál és megtakarított pénzt a francia bank őrzi. Vilmos német császár szereti a pompát és igen sokat költ utazásra és ruhákra. Nem kevesebb mint ezer teljes öltönye van. Mennyire különbözött tőle őse Nagy Frigyes, a kinek a saját szükségletére naponként 16 márka kellett! De ennél is takarékosabb XIII. Leó pápa, a kinek napi szükséglete 7 lira 50 centre rug.

* **A román király pár Nagyváradon.** Károly román király és Erzsébet királyné az éjjel Nagyváradon átutazott. A gyorsvonathoz volt bekapcsolva két udvari kocsi. A királyi pár Abbáziából utazott haza, ahol a görög királytal találkozott. A felséges utasok aludtak, mikor a gyorsvonat Nagyváradról tova robogott.

* **Kisorsolt részvények. A nagyváradi gőzmozdonyú közuti vaspálya részvénytársaság** alaptőkéjének törlesztéseül éveként bizonyos számú részvényeket vált be, mely részvények száma sorsolás útján szokta megállapítani. A lefolyt 1900. évre 30 drb. részvény beváltása volt esedékes, melyeket Miskolczy Barnabás kir. közjegyző jelenlétében f. hó 15-én sorsoltak ki. Ez alkalommal kihúzták a következő számú részvények: 118, 232, 278, 367, 407, 466, 592, 629, 654, 667, 1013, 1132, 1236, 1293, 1374, 1431, 1588, 1630, 1631, 1647, 1761, 1830, 1921, 2004, 2013, 2027, 2094, 2257, 2408 és 2413. Összesen 30 drb. Ezen kisorsolt részvények folyó év június hó 1-ével kezdődőleg a nagyváradi gőzm. közuti vaspálya rt. pénztáránál lesznek beváltva.

* **A király a szegényeknek.** A hivatalos lap jelenti: Ó császári és apostoli királyi Felsője, a budapesti szegények és szűkölködők részére 10,000 (tízezer) és a gödöllői szegények és szűkölködők részére 600 (hatszáz) koronát méltóztatott legfelső magánpénztárából legkegyelmesebben adományozni.

* **Gyászrovat.** Őszinte részvétellel értesülünk, hogy a *Szigligeti-színház* kitűnő ügyelője, *Latabár Endre* tegnap délután Budapesten elhunyt. Már hosszabb idő óta krónikus fülbetegség kínozta. A napokban elutazott a fővárosba, hogy súlyos baját orvosoltassa, de már segíteni rajta nem lehetett. Halálát gyászos özvegye L. *Halász Anna* siratja. A megboldogult temetése holnapután lesz Budapesten. A színtársulat tagjai részvétük jeléül szép koszorút küldöttek elhunyt pályatársuk koporsójára.

* **A tanítók kérvényezési joga.** Ismeretes az a beadvány, melyet az újvárosi községi elemi fiúiskola tantestülete adott be a városi törvényhatósághoz az iskolák czélszerű elhelyezése tárgyában. A városi tanács a kérelem fölött napirendre tért, mivel a tanítók (mint a végzés mondja) illetéktelenül akartak az ügy eldöntésébe beavatkozni (?) Figyelmezteti a végzés továbbá a tanítókat, hogy máskor beadványaikat föltesse hatóságok útján a rendes szolgálati uton nyújtsák be s a beadványuk hangjában a köteles tiszteletre nagyobb gondot fordítsanak. A tantestület pénteki rendkívüli értekezletén tárgyalta a végzést s mint testület e fölött napirendre tért, mivel közügyben tett lépéséért a leczkötést meg nem érdemli s azért nem is hajlandó azt elfogadni. *Bádnár János* pedig, a testület egyik tagja abban, hogy a tanítók kérvényezési jogát, — a mely országos törvényekben minden állampolgárnak biztosítva van, — a városi tanács kétségbe vonta, sérelmet találván, a tanács említett végzését megfélebbezte a város közigazgatási bizottsághoz.

* **A búr farmok.** A most megjelent parlamenti kékkönyv szerint az angol csapatok 1900. júniusától 1901. januárig 634 búr farmot pusztítottak el. A legtöbbet azért pörzsölték föl, mert a vasutvonalak mentén portyázó búroknak nyújtottak menhelyet. Néhányat pedig azért pusztítottak el, mert a benne lakók visszáltak a fehér zászlóval.

* **Uj zálogház Belényesben.** A Belényesi Takarékpénztár nem rég zálogüzletet nyitott. A kikötött 2000 korona biztosítékot letette. A miniszter jóváhagyta, hogy a zálog-üzlet arany és ezüst zálogtárgyak után 8%-os kamatokat szedhessen.

* **Uj orvos. Dr. Julier Vilmos** egyetemes orvostudor, ki nem rég jött haza Berlinből, azelőtt pedig a Tauffer klinikán mint gyakornok működött huzamosabb ideig, idehaza megkezdte orvosi működését.

* **A debreczeni napszámások és Barnum** A világhírű amerikai czirkusz úgy látszik, kellemetlen emléket mindenütt hagyott hátra. A debreczeni emléket a *D. U.* a következőkben ismerteti:

A debreczeni napszámások egy nagy csoportja ugyancsak megemlegeti Barnum társaságát, meg az ő amerikai rendszerét. Mert becsapódtak szegények alaposan és ez csak tegnap világott ki egy debreczeni ügyvéd előtt, a kihez jogorvoslatért folyamodtak. Mielőtt ugyanis Barnum és Bailey Debreczenbe jöttek, egyik előőrskük hatvan napszámást szerződtetett a czirkuszépítés körül szükséges munkákhoz. Szerződés szerint mindegyiknek egy forint 25 krajczár járt volna, ki a munkáért. De csak árt volna, mert mikor készen voltak az ördögös mesterséggel, Barnum és Bailey urak főpénztárnok mestere az 1 forint 25 krajczár helyett fejkenként valamennyit egy-egy darab 1 forint 25 krajczáros czirkuszjeggyel fizette ki. Szegény napszámások, hiába mondták, hogy nekik nem jegyre, hanem kenyérré van szükségük, az amerikaiak bedugták a fülüket és kinyitották a zsebüket. A napszámások későn ébredtek a valóságra. Azzal a bunkóval, melylyel a sátorfát ütötték, most üthetik az amerikaiak nyomát.

* **Elcsikkasztott pénz a fejfa alatt.** Öze Reginer Jánosné megbizta Nagy Imrét, hogy 3 zsák búzáját adja el. A megbízásnak eleget is tett s 40 korona 60 fillérért eladta a búzát, az árát azonban nem szolgáltatva át, hanem csapott egy vig napot. 25 koronát elmulatott, 15 koronát pedig az olasz temetőben elásott egy fejfa tövébe. Az összeg hűségese kezeléséért a rendőrség letartóztatta.

* **A hétről.**

Az apa foglalkozása.

Tanár: Mi a foglalkozása az apádnak?

Fiu: Azt kérem, nem mondhatom meg.

Tanár: Meg kell mondanod.

Fiu: Hát . . . szakálás hölgy a Barnumnál.

Tévedés.

— A mödlingi gyárnak nem *turult* kellett volna a védjegyebe írni!

— Hanem miesodát?

— *Kakukot.* Az szokta a más fészkebe rakni a maga tojását!

A legnagyobb rekord.

— Azt hisszük, hogy Magyarországon érték el a sikkasztók a legnagyobb rekordot. Hát pedig nem!

— Hát hol?

— Szerbiában. Ott egy egész trónörökös el-sikkasztottak!

Tiszdék jelmondata.

(Az összeférhetlenségi vitában.) A gárda nem hal meg — de megadja magát.

(*Kakas Márton.*)

* **Elcsípték a határon.** A Pankolics uszoda uszómeisterét Petrovics Istvánt biztos takarékpénztárnak képzelte Katona József s 114 korona megtakarított pénzét rábizta, hogy őrizze meg. Petrovics azonban gondolt egyet s a pénzzel tovább állott. Sejtették, hogy Románia felé vette az útját, s távirati megkeresésre éppen a határnál fogta el a csendőrség. Visszamozdították Nagyváradra.

* **Meggyilkolt előljárók.** Vakmerő gyilkosság történt e hó 14-én este Lipóczon, hol a községi bírót és a kis bírót sorozva meggyilkolták. Lipócz község előljáróága még a télen ritkította a községi erdőt s a fák fölvágását és ölbe rakását átalányban adták ki. A fatörzsek kiszedése még a télen megtörtént, ellenben a fölvágást csak a múlt héten végezték be az

emberek. Az ölfák átvételére a képviselő-testület Macsonyik András bírót, Liponyák Mihály-kisbírót és Hanyák Pál tanácsbelit küldte ki, a kik folyó hó 14-én ki is mentek az erdőbe. A fa átvétel jó ideig ellartott, mert csak este, mikor már besötétedett, indultak haza az erdőből, már meglehetősen bepálinkázott állapotban. Mikor a hegyről leértek, Macsonyik András bírót és Liponyák Mihály kisbírót elváltak a társaságtól, hogy más uton menjenek a községházára, hogy a náluk levő hivatalos pénzt ott elhelyezzék. A két bírót azonban még ki sem jutott az erdőből, midőn orozva leütötték őket s a náluk volt 348 korona hivatalos pénzt elrabolták tőlük. A bírók kimaradása gyanusnak tűnt fel odahaza s a családtagok a keresésükre indultak és meg is találták őket. Macsonyik még élt, de reggelre ő is meghalt. Mindkettőnek koponyája volt szétvága. A csendőrség nagy erélyvel nyomozza a tetteseket, kiket azonban eddig nem sikerült feltalálni. A vizsgálóbíró és főszolgabíró a helyszínén vannak és személyesen vezetik a nyomozást.

* **Bő Istenáldás.** A napokban mi is hirt adtunk arról, hogy Frigyes Károly hesseni herceg neje, a német császár legifjabb nővére, ikreket szült. A hercegné már azelőtt is szült egyszer ikreket, azonkívül pedig már korábban két fia született, úgy hogy most hat fia van. Frigyes császárnőnek, a ki tudvalevőleg az elhunyt angol királynő leánya, most 20 unokája van, a kik közül 17 fiú és csak 3 leány. Az ujszülött ikrekkel együtt Viktória királynő egyenes élő leszármazóinak száma most 73.

* **Füüdömgyújtás.** Ma nyitja meg *Czeglédy Sándor* jónévű városi vendéglősünk, a Szent László-(Püspök) fürdőt háziezredünk zenekara és a fürdői zenekar közreműködésével. Alkalmunk volt megtekinteni a fürdő ez évi szezonjának a berendezkedését és elismeréssel adózunk derék bérliójének, aki sem költséget, sem fáradságot nem kimélt, hogy vendégeit minden kényelemmel elláthassa. Kitűnő konyháját házi kezelése páratlanra teszi. Borai kitűnő minőségű nagyváradi és más elsőrangú pinczékből kerültek ki, úgy, hogy e nemben páratlanul áll. Sétányai a kertész gondos kezét dicsérik, az egész valóságos kis paradicsom. Fürdői tiszták és gondosan rendezettek, szobái egészségesen szellőzöttek és kényelmesen berendezettek, úgy hogy gratulálnunk kell a gondos előkészítésért *Czeglédy Sándor* bérliónek.

* **Furesa koronázási ajándékok.** Edvárd király koronázására nagyban készülődnek a kiterjedt angol birodalom minden részében. A »Review of the Week« szerint Sarawah királya tudtul adta, hogy hódolata jeléül 50 emberfejet küld a koronázásra, mysorii maharadsa ennél már nagyobb filantrop és 8 királytigris fog küldeni az angol királynak ajándékba. Edvárd király tudatta Sarawah királyával, hogy meghatja őt a hódolat és ragaszkodás jele, de megelékszik a jó szándékkal is, és nem kívánja az 50 emberfej elküldését.

* **Bánffy Dező »aranyere«.** Az udvarmeste göde-mesterháza birtokán aranybányákat fedezett fel Fehér János kolozsvári vállalkozó. Ezeket le is foglalta. Ő utána az udvarmester is lefoglaltatta a »kincseket«, erdőmesterével pedig jogosulatlanul kitiltotta birtokából, az előjoggal bírő bányatulajdonost. E tárgyban május 20. 21. 24-én folytatólagos tárgyalások tartatnak a helyszínen.

* **Talált ékszer.** *Sal Ferencz* kir. tan. nyug. polgármester pénteken este a színházban egy növény alakú értékes és ékköves arany mellűt (broche) talált. A talált ékszer a főkapitánynál van letéve.

* **Rablógyilkosság.** Vakmerő rablógyilkosság történt tegnapelőtt virradóra a Vilková község közelében levő Sztakity szálláson, a hol egy szállástulajdonosnét öz. *Sztakity György* német és ennek cselédjét meggyilkolták és kirabolták. Sztakityné, akit gazdag asszonynak ismernek, már két év óta egyedül lakott két felnőtt fiával a szálláson. Az asszony elhalt férje emlékére, — aki balesetnek lett az ál-

dozata, — kápolnát akart építtetni s már meg is állapodott egy Mayer nevű építésszel, aki a jövő héten akarta megkezdeni az építkezést. Sztakityné az építésszel történt megállapodás szerint az építés megkezdésekor 10.000 forintot tartozott volna fizetni. Ezt az összeget az asszony a múlt szerdán hozta ki az újvidéki takarékpénztárból, hogy a nála jelentkező építésznek átadja. Sztakitynének a két fia valami verekedés miatt e hó 17-ére idézve voltak az újvidéki törvényszékhez. A két fiu még csütörtökön elment hazulról s így Sztakityné egyedül maradt a szálláson egy nőcseléddel és egy öreg kocsissal, a ki az istállóban aludt. A faluban és a környéken tudták, hogy Sztakitynének pénz van; a két fiunak távollétét Dinics Plátó, Gyurgyin Jovo és Maguraer Vladán fölhasználták és éjnek idején betörték Sztakityné házába és előbb a konyhában alvó Pánics Mileva nevű cselédet, azután pedig Sztakityné baltával agyonverték s a kápolnára szánt 10.000 forintot elrabolták. A rablók nem élvezhették az elrabolt pénzt, mert az egyik rablónak a baltája a gyilkosság színhelyén visszamaradt s erről a csendőrség még aznap kiderítette a gyilkosokat s náluk az elrabolt pénz is megtaláltatott.

* **Elveszett.** Egy pellerin gallért a Fő-utcán elvesztett egy kis fucska. A becsületes megtalálót kérjük, tudósítsa szerkesztőségünknek, hogy az elszomorodott kis legénykét megvizsgálhassuk.

Svarczgelb cipő, — kalucsnit rá!

Egyik délvideki nagyobb városban történt az alábbi eset, a hol egy állami főreáliskola és két főgimnázium oltogatja a törekvő ifjúságba a tudomány szeretettel. A két főgimnázium egyike szintén állami s valamennyien telefonnal vannak összekapcsolva egymással.

Iskolába indul a napokban egyik gimnáziumi tanár s találkozik valamelyik, szórakozottságáról híres reáliskolai kollégájával. Üdvözölte barátságosan:

— Jó reggelt kolléga ur! Hova-hova!

— Jó reggelt. Iskolába.

— Iskolába? Lehetetlen. Nézzen csak a lábára; egyikén sárga, másikon fekete a cipő. Csak nem akar így meenni iskolába?

— Tyhű, a ki teteje van, ez megesett. Ma reggel nagyon elemlélkedtem Voltaire és Rousseau viszonyán s szórakozottságomban . . . hiszen tessék érteni. Mit csinálnak már most?

— Üljön kocsiba s menjen haza.

— Az sokba kerül.

— Vegyen egy pár cipőt.

— Azt hiszi, van nekem most hat forintom?

— Akkor csakugyan nem tudok mit tanácsolni.

— Megvan! Veszek egy pár legolcsóbb kalucsnit. Lássa kedves kollégám, így segít magán egy praktikus gondolkodású, igazi reál-iskolai tanár.

Azzal beugrott egy boltba, vett 90 krért egy pár kalucsnit (unterste Qualität) s büszkén ballagott fel az iskolába. Hanem a gimnáziumi tanárt bosszantotta az eset.

— Megállj csak, dörmögte magában. Majd megmutatom én neked, hogy segít magán egy praktikus gondolkodású reáltanár!

A gimnáziumból első dolga volt áttelefonozni a főreáliskolába az igazgatónak. Elmondta az esetet s ajánlotta a kollégát az igazgató ismert jó humorának figyelmébe.

— Csak bizza rám! Köszönöm a szives értesítést.

Azzal leghivatalosabb komoly ábrázattal átment a tanári szobába s gyanus szemekkel nézgette végig a tanárokat tetőtől talpig, különösen a cipőket. Ezek nem tudták mire vélni a dolgot, ellenben a mi hősünk kezdte magát igen kényelmetlenül érezni. Izzadt, mint egy kis diák.

— Itt van mi! pattant föl végre az igazgató. Mire nem figyelmeztetik az embert. Eppen ma kaptam bizalmas leiratot a főigazgatóságtól, hogy az igazgatók tartsák némileg figyelemmel a tanárok külső megjelenését is, mert egyesek botrányos és komikus öltözetben jönnek iskolába s nevelésesekké válnak a diákok előtt. Belépek a tanár urak közé s éppen itt kell tapasztalnom az első botrányt: fekete és sárga cipőn vastag kalucsnit — ragyogó napfényben! Miért teszik az urak nevelésessé saját magukat?

A tanár ur végképp elvesztette a bátorságát s mentséget keresett. Gondolta, ha már füllent, legalább alaposat és nagyot füllentsen (akár egy drukoló diák.)

— Igazgató ur, bevallom őszintén. Kilyukadt a bal sárga cipőm, meg a jobb lábra illő fekete s nekem nem volt pénzem, a min megcsináltam. Lyukas cipővel resteltem feljönni. Eladtam hát mindkettőből a jó cipőt a zsidónak, az árán vettem kalucsnit s most legalább — hát most legalább nem látják, hogy feketesárga és hogy lyukas a cipőm! Tessék ezt a főigazgató urnak megjelenteni s engem megdicséretelni.

Persze, a dicséretet nem a főigazgató adta meg, hanem a kollegák, még pedig viharos derűtlenség alakjában, különösen mikor megtudták, honnan szerzett tudomást az igazgató a svarczgelb cipőről.

Hanem azóta nem is hisz ám senki ama városban a főigazgatói dorgatóriumokban!

MULATSAG.

Jogász-majális.

— Hát ha kopogás csizmatalpak hullanak a fellegekből! Akkor is tánczolunk! Csak azért is!

Ezzel a kemény elhatározással indultak neki a hölgyek és urak a Püspök-fürdőnek tegnap délután, mikor a tornyosodó fellegeket meglátták. Azért sem fogja elrontani a jókedvet egy kis eső.

Nem is rontotta el azt a legkevésbé sem. Pazar jó kedvvel kezdődött s épp oly pazar jó kedvvel folytatódott a mulatság, csak a vége volt szomorú: sajnálta mindenki, hogy ilyen jó mulatságoknak is vége szokott lenni.

Jogászaink megmutatták, hogy ha valaki ért a mulatságok rendezéséhez, hát ők értenek.

A jelen voltak névsorát a következőkben sikerült összeállítani.

Asszonyok: Nadányi Jenőné, dr. Herkner Péterné, Tary Józsefné, Homolya Istvánné, Szőke Gyuláné, Bócz Gézáné, Harmathy Károlyné, Középpessy Kálmánné, Magyar Sándorné, dr. Fássy Lajosné, Smok Péterné, Dús Lászlóné, Hlatky Endréné, Papp Miklósné, Kovács Béáné, Cziffra Gerőné, Olasz Elemérné, Glatz Antalné, Hoffmann Henrikné, Márkus Jánosné, Putnik Béláné és Török Lajosné.

Leányok: Nadányi Margit, Herkner Ilona, Harmathy nővérek, Bócz nővérek, Szőke nővérek, Homolya nővérek, Mészáros Karla, Szemes Ilonka, Középpessy Emma, Magyar Erzsike, Király nővérek, Dús Piroška, Hlatky Margit, Imrik Mártha, Papp nővérek, Székely nővérek, Rednik Miczi, Kovács Anna, Kiss Anna, Márkus Erzsike, Cziffra Olga, Török Olga, Kassay Erzsike, Laczay Anna, Hegyesi nővérek, Czvekk Erzsike, Bodnár Irén.

Notabilitások: Dr. Szolcsányi Hugó, dr. Nagy Ernő, Krüger Viktor, dr. Herkner Péter, Nadányi Jenő, Harmathy Károly, Bócz Géza, Ficzek Lajos, Schroter Gyula, dr. Molnár Károly, Papp Miklós, Jankovich Tihamér, Szőke Gyula, Smok Péter, Király Viktor, dr. Fássy Lajos, Hlatky Endre, Dús László, Székely Sándor, Kovács Béla, Csiky István, Glac Antal, Hoffmann Henrik, dr. Magyar Gyéza.

Igazságszolgáltatás.

Negyvenhét vádlott egy ügyben.

— A nép a papja ellen. —

Furta községben nem a legjobb egyetértésben volt a nép Kovács János ev. ref. lelkészrel s az elégedetlenek élén Basa Péter községi jegyző állott.

Az 1898. év elején a nagyváradi lapokban épületes nyilttéri közlemények jelentek meg. Azonkívül Basa Péter és 46 furtai lakos lel-

jelentést tettek Kiss Áron debreczeni ev. ref. superintendensnél, a melyben Kovács János lelkészt súlyos vádakkal illetik. Ilyen vádak például, hogy egész évi fizetését előre kivette a pénztárból s ezáltal az egyház tőkéje csontult; tandijakat vett fel és a saját czéljaira fordította; presbitereket megfosztott a szavazati joguktól. Majd sértő kifejezésekkel illetik papjukat: akinek olyan olcsó a papi becsület, hogy semmit sem ér.

A berettyó-ujfalui bíróság Basa Péter, mint elsőrendű vádlottat 20 kor. fő és 10 kor. mellékbüntetésre ítélte, míg 46 társa egyenkint 10 korona büntetést kaptak.

Felebbezés folytán a nagyváradi kir. törvényszék büntető bírósága elé került az ügy s tegnap hoztak benne II-od fokban végzést.

Az összes vádlottak közül csupán egy jelent meg s ez fogja megvinni a hirt társainak, hogy a kir. törvényszék helyben hagyta az összes vádlottakra nézve az első bíróság ítéletét.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Vasárnap: d. u. Viola, az alföldi haramia. este Baba.

Hétfő: Ocskay brigadéros.

Kedd: Nebántsvirág (Pálmay Ilka főléptével.)

A baba.

Sikerrel elevenítették fel tegnap este e bájos, kedves zenéjű operettet. A sikert megillető dicséretből csaknem minden szereplő kivette a részét; jó volt az összjáték, ügyes a rendezés, mi Fintér Imrénének az érdeme. A 2-ik felvonás csoportozatait, melyek fényesen voltak összeállítva, többször megtapsolták.

Lancelot szerepét Székely Irén játszotta. Művészi énekét, temperamentumos játékát a nyílt színen többször felhangzó tapsvihar is bizonyította.

Amon Margit (Alézia), kedves baba volt. Kellemes éneke, fess mozdulatai, kitünő művészi játéka igazi műelvezetet nyújtottak.

Benkő Jolán jó »öreg baba« volt.

Nyárai beleesett régi hibájába, a szertelen tulzásba és a játékban való következtelenségbe. Hilárius mestert diszkrét modorban bemutatva láttuk már. Bérczi finom humorával vált ki; a többi szereplők is jók voltak.

Közönség, — középszámmal.

(m—s. a—r.)

Bihari vendéggjátéka. Pálmay Ilka művésznő nem hétfőn, hanem holnapután, kedden lép föl a Szigligeti-Színházban. Hétfőn Bihari Ákos színművész fog játszani az Ocskay brigadéros czim szerepében.

A hét műsora A hét folyamán érdekes vendégei lesznek színpadunknak. Kedden Pálmay Ilka lép föl legnagyobb hírű szerepében a Nebántsvirág Denisében, majd három estén Bihari Ákos, a Vigszínház kitünő művésze vendégszerepel. Bihari az Ocskay brigadéros adja, továbbá a Trilbyben Svengálit, s az Enekek éneke című egyfelvonásos főszerepét játsza. A műsor alakulása a vendégművész érkezésétől függ s ezért az igazgatóság egyelőre keddig állapíthatta meg a heti repertoárt.

A mai előadások. Ma, vasárnap délután 3 órakor, fél helyárrakkal Viola, az alföldi haramia, az a kedves régi népszínmű kerül színpadra főszerepében a társulat elsőrendű tagjaival. Este a Babát ismétlik meg a czim szerepében Amon Margittal.

Pálmay Ilka Nagyváradon. Pálmay Ilka, aki most Kolozsvárott vendégszerepel, táviratban értesítette Somogyi igazgatót, hogy csak kedden érkezik Nagyváradra. Eszerint a *Nebántsvirág* kedden kerül előadásra Pálmayval, aki tudvalevően Denise de Flavigny-t játsza.

Régi operettek fölújítása. A színház énekes személyzete buzgón készül két régi, híres operett felújítására. A *Ripp van Winklét* ezt a romantikus, szép operettet és a gazdag zenéjű *Madarász-t* elevenítik föl még e hét során. A Ripp valószínűen szombaton, emez pedig vasárnap kerül színre.

Botrány a Magyar Színháznál. A Magyar Színház részvénytársaság tudvalevőleg bérbe adta a színházat. *Rajna* Ferencnek, a színház művészeti igazgatójának a társasággal olyan szerződése van, amely szerint ha a színházat bérbe adják, ő meg, de 12000 korona végkielégítést kap. Az igazgatóság most Rajnának azt az ajánlatot tette, hogy fogadja el a pénzt 6 évi kamatmentes részletekben. Rajna ezt a feltételt elfogadhatatlannak találta. A részvénytársaság két elnöke erre kijelentette Rajnának, hogy vegye tudomásul, hogy állásától fegyelmi uton felfüggesztik. Ez tegnap meg is történt. Rajnát felfüggesztették azzal az okadással, hogy szabálytalanságot követett el. Ez ügyben most a bíróság fog dönten.

REGÉNY-CSARNOK.

S i b i l l a.

Irta: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinszky Anna.

97.

— Ezt nevezem ritkaságnak, aranyat dobni az utoza porába. Az urnak különös érdekei lehetnek. Itt fenn az ablakban bizonyára valami ritka látni való van?

A fogatlan boszorkányszerű anyóka rekedt hangja Joachimot kellemetlenül érintette. Borzongás futott végig tagjain.

— Ne ijedjen meg nagyságos ur, folytatta az öreg, de jobb lenne, ha uraságod távozna s átengedné nekem az őrtállást a kedves ajtaja előtt.

— Mit mondasz öreg. Ki vagy? Mi kereseted van itt? kiáltott Joachim, nem a legudvariasabb hangon.

— Na, na. Nyugodtabban uram. Körömben vagyok és itthon. Nem tudtam, hogy uraságod ugyanazt mondhatja.

— A kisasszony szolgálatában áll?

— Semmi szolgálat. Kollégája vagyok, kire a primadonna dicsősége, a hasonlíthatatlan Peregrin Blanch dicsősége, fényt vet. Ő a nap én a hold. Igen bizalmasa vagyok, ismerem legédesebb titkait, őrzője ezer csokornak, billet dounak, melyek minden este repülnek ha látatja, halatja magát. És végre az élő endorai boszorkányt látja bennem. Ugy-e ez vidám uram?

Joachim szigorú vonásain keserű mosoly mutatkozott.

— Igen, nevéssen csak folytatta tovább itt fenn nem nevetnek ki. S ő pedig több mint ön, mert ő egy angyal s ön nem arkanyal. Ha csak nem az, azzal a karddal? Igen ön ugy néz ki mint Mihály arkangyal, midőn Évát a paradicsomból kiűzte. Oh ő is ki van onnét űzve, szegény szép gyermekem. S ott fekszik fenn s kipihen a fáradságot.

— Veszélyben van? szakította meg Joachim a beszéd áradatát. Beszély érthetően öreg boszorkány.

Az öreg vizsgálva nézte.

Gondolkozott, hogy méltassa-e feleletre. Azután egy tekintetet vetett mindenfelé, mialatt kezét védőleg szeme elé tartá, hogy a fényt enyhítse.

Hirtelen társához fordult, még egy lépéssel közeledett, még jobban meggörbült, úgy, hogy

teste egy teljes háromszöget képezett, fejét annyira felemelte, hogy ritka kőzos hajjal fedett koponyája, a hatalmas sas orr, a szegletes áll mint egy tálcán feküdt Joachim szemei előtt. Jobb kezével megrántotta kabátját s baljával a hegyek felé mutatott.

Joachim tekintete követte az adott irányt. Egy napsugár, mely a felhőkből kilopózott a közeli magaslatot teljes fényben előléptette. Mint egy élesen kimetszett határozott genrekép állt előtte. Egy csapat katonaság, nehéz ágyukkal vonul fel azon. Látta az érez hatalmas torkát, melyet lefelé irányítottak szorgos kezek.

Az öreg nem kevésbé volt meglepetve a közeli veszély láttára, mint Joachim. Szurós fekete szemei fénylettek és érthetlen szavakat mormogott. De hamarabb összeszedte magát mint Joachim, felé fordult s még egyszer megszólította ugyanazon az ugató hangon.

— Szép jó reggelt uram! Nincs időm, hogy conferáljak, sietve kell embereimet rejtekeikből előhívnom. De tanácsolom távozzon. — A szép hölgynek nem való a tegnapi lovag.

Egy bókkal és ezer fintorítással, mely búcsuzást jelentett, sietve távozott Machet boszorkány mondasát mormogva fogai között.

Joachim ismét egyedül állt Sibilla háza előtt. A hegység vörös felhőbe volt burkolva mint előbb, az utcán is minden nyugodt maradt.

Elmélkedett. A harc nem sokáig fog magára várni. Talán egy borzasztó, pusztító harc, minden esetre elhatározó. Sibillát, ki az áruló Breida ezredessel összeköttetésben állt, kettős veszély fenyegeti. Hogy ezt elhárítsa, hogy a hatalomnak ellentálljon, arra gondolni sem lehetett. Jöjjön minnek jönni kell, ő maradni fog.

Ez volt gondolatainak eredménye, midőn egy könnyen felismerhető zaj halatszott. Sok lépés visszhangja, melyek ütenyben érintették a földet.

Még egy pár pillanat s a hosszú sor első csapata bekanyarodott az út szegletén. Nem sokára egy gyalog ezred teljes fegyverzetben foglalta el az utcát. Midőn az első az első házhoz közeledtek, mely előtt Joachim őrt állott, mozgás volt észrevehető. Mint parancsszóra, követte mindnyájuk tekintete egy társukét, a színeszőn ablakaihoz. Nemsokára kiterjed az egyedül álló őrré is. Mielőtt ennek ideje lett volna a dolgok állásával tisztába jönni, egy tiszt intésére két katona lépett hozzá egy durva kiáltással.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A delegáció megalakítása.

Budapest, május 18. (Saj. tud. táv.) A magyar delegáció tagjait ma választották. Elnökké gróf Szapáry Gyulát, alelnökké Szilágyi Dezsőt jelölték. Ezenkívül megalakították a különböző albizottságokat.

A volt trónörökösné Mayerlingben.

Bécs, május 18. (Saját tud. távir.) Gróf Lónyayné, leányával: Erzsébet kir. hercegnővel ma a mayerlingi kápolnában csendes misét hallgatott.

Az elmaradt trónörökös.

Budapest, május 18. (Saját tud. táv.) Ide érkezett biztos források szerint az elégedetlenség Szerbiában igen nagy. A ma tartott miniszter tanácsban szóba jött a királyné állapota is. Sándor király hevesen, tüzzel védte a feleségét, akinek szerinte a jóhiszemősége nem vonható kétségbe.

Pegiref orosz orvostanár úgy nyilatkozott, hogy az nincs kizárva, miszerint még gyermeke születnek Draga királynőnek. A mostani állapot különben

igen sok pénzbe kerül Szerbiának. Az orosz orvosok nem vesznek el semmiféle fizetést, mert őket ellátja bőven ru-belekkel a csár. *Canle* párisi szülész-mester naponta 1000 frankot, a segédje pedig 500 frank napi díjat kapnak.

Wertheim bécsi orvos-tanár már pár hónappal ezelőtt kijelentette, hogy a királynőnek nem lehet gyermeke. Belgrádi orvosok szintén ilyen véleményt adtak, sőt ezt annak idején *Milán* királyllyal is közölték.

A bolgár miniszterválság vége.

Szófia, május 18. Jól értesült körökben azt beszélnek, hogy a miniszterválság veszélye megszűntnek tekinthető, mert Karavelov miniszterelnök és Paprikov hadszolgálati idő meghonosítására és az unjonclétszámnak a hadsereg létszámának csökkentése nélkül való leszállítására nézve. (M. T. I.)

Az egyetemi tanács ítélete.

Budapest, május 18. (Saj. tud. táv.) Az egyetemen a Pikler ügyből kifolyólag tegnap hirdették ki néhány egyetemi hallgatónak az egyetemi tanács ítéletét, amely tulszigoru. Ullien Ferenczet, Tóth Aladárt fél évre kizárták az egyetemről, míg a többieket rektori dorgálásra ítélték. — Kronfeldet szintén dorgálásra ítélték, azon hozzáadással, hogy jövőben a legkissebb kihágásért kizárják az egyetemről.

A Tisza-Pályi affér.

Budapest, május 18. (Saját tud. táv.) A Tisza István gróf és dr. Pályi Ede a »Magyar-Szó« szerkesztője között felmerült affért valószínűleg békésen intézik el. A segédek még folytatják a tárgyalást. Dr. Pályi Ede kijelentette, hogy gróf Tisza Istvánt nem sértette személyében, hanem politikai álláspontját bírálta és támadta.

Terjed a pestis.

Fokváros, május 18. Itt öt újabb pestis-eset fordult elő az európaiak között és ugyanannyit konstataáltak a benszült lakosság között. (M. T. I.)

Színház igazgatók párbaja.

Budapest, május 18. (Saj. tud. táv.) Hegedüs Béla országgyűlési képviselő és Filó János gyógyszerész, mindkettő a Magyar-színház igazgatóságának a tagja, hevesen összeszólkoztak, aminek fegyveres elégtétel volt a folytatása. Kardpárbajt vívtak, amelynél Filó János a karján megsebesült.

Királyok találkozása.

Abbázia, május 18. A román királyi pár ma reggel fél 7 órakor elutazott. 6 órakor a királyi pár megjelent a Villa Angiolina teraszán, a hol elbúcsuzott Scarpa kerületi főnöktől és tisztikarától, továbbá Flax fürdőbizottsági elnöktől. Wachter ezredestől, Vitturi főkonzultól és más előkelőségektől. A királyi pár nagy meglepéssel beszélt abbáziai tartózkodásáról és megígérte, hogy esztendőre megint Abbáziába jön. Nemsokára azután megjelent a luxemburgi nagyherceg, hogy személyesen elbúcsúzzék a román királytól és nejétől. A királyi pár nagyon szívesen üdvözölte, azután pedig együtt mentek a molora, a hol a fürdőzenekar a román himnusszal fogadta őket. A királyné több virágbokréttát kapott és még egyszer barátságosan elbúcsuzott a jelenvólak-tól, a kik közül néhány hölgyet megcsókolt. A

király mindenkivel kezét fogott. A királyi pár azután nagyon melegen búcsuzott el a luxemburgi nagy hercegtől, majd az Előre gőzökre szállt, a melynek fedélzete valóságos virágoskertté volt átalakítva. A zenekar még egyszer rázendített a román himnuszra és a közönség kalaplengetéssel és kendőlobogtatással üdvözölte a távozó felségeket. A királyné zsebkendőjét lobogtatta, a király folyvást előszövegett. Mikor az Előre gőzös a Pszara elé ért, a görög hadihajó zenekara rázendített a román himnuszra és György király, a ki már tegnap este szívólyesen elbúcsuzott a román királyi pártól, most még egy üdvözlést váltott vele. A királyi pár Fiuméba ment, onnan pedig reggel 1/8 órákor udvari külön vonattal visszatért Bukarestbe. György király holnap este utazik el a Pszarával.

Tizenhárom golyó.

Berlin, május 17. Ritka pisztolypárbaj volt ma Mainzban Richter buszárfőhadnagy és Voigt hadnagy között. Tizenhárom golyót váltottak az ellenfelek. Voigt súlyosan, Richter halálosan megsebesült. A párbaj oka a családi béke megzavarása.

NYILTTÉR.

DR. JULIER VILMOS

egyetemes orvostudor

lakik

Fő-utca, 698. sz.,

(FLEISCHER-HÁZ.)

Szigligeti-Színház.

Folyószám 210. Pótbérllet 5. sz.

Nagyváradon, vasárnap, 1901. május 19-én

délután 3 órákor, fél helyárral

Viola, az alföldi haramia.

Népszínmű.

este 7 órákor, rendes helyárral

A B A B A.

Operette.

S Z E M E L Y E K :

- | | | |
|-----------------------------|-----|----------------|
| Lancelot, novicius | — — | Székely Irén |
| Hillárius mester, feltaláló | — — | Nyáray Antal |
| De la Santröll gróf | — — | Perényi József |
| Lormoa gróf | — — | Bérczi Gyula |
| Nermin atya | — — | Pintér Imre |
| Baltazar testvér | — — | Bognár János |
| Hilárius asszony | — — | Benkő Jolán |
| Alézia, leánya | — — | Ámon Margit |
| Nantín, jegyző | — — | Füredi József |

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr. Támlaszék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., oldal 2-ik sor 40 kr., II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Kezdeté fél 8 órákor, vége 10 órákor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órákor.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Holnap hétfőn, május 20-án

Ocskay brigadéros.

Történeti színjáték.

KOZGAZDASAG.

Kelch Jenő és Társa

Társaság jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, május 18.

| | | |
|-----------------------|-----------|------|
| Buza októberre | — — — — — | 7.64 |
| Buza áprilisra | — — — — — | 7.43 |
| Tengeri | — — — — — | 5.34 |
| Rozs okt. | — — — — — | 7.30 |
| Zab ápr. | — — — — — | 6.70 |
| Káposzta, repce, aug. | — — — — — | — |

Értéktöze.

Budapest, május 18.

| | | |
|-----------------|-----------|--------|
| Osztrák hitel | — — — — — | 695.75 |
| Magyar hitel | — — — — — | 698.50 |
| Allamvasut | — — — — — | 686.50 |
| Rimamaránvi | — — — — — | 500.— |
| Magyar jelzálog | — — — — — | 466.— |
| Salgótarjáni | — — — — — | — |
| Wagon-kölcsön | — — — — — | — |

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktöze 1901. május 18-án.

| | | |
|--|-----------|--------|
| Magyar aranyjárdék 4% | — — — — — | 117.55 |
| Magyar koronajárdék | — — — — — | 92.95 |
| Magyar vasuti kölcson aranyban 4/3% | — — — — — | 120.75 |
| Magyar vasuti kölcson ezüstben 2 1/2% | — — — — — | 100.— |
| Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból | — — — — — | 118.50 |
| Magyar iföldtehermentesítési kötvény 4% | — — — — — | 92.75 |
| Halméresi jog megváltási kötvény | — — — — — | 99.65 |
| Horváth-ezslavónföldtehermentesítési kötvény | — — — — — | 98.50 |
| Magyar nyereségy-sorsjegy-kölcson | — — — — — | 172.— |

| | | |
|------------------------------------|-----------|--------|
| Tiszszabályozás sorsjegyek kölcson | — — — — — | 141.50 |
| Osztrák járadék papírban | — — — — — | 98.25 |
| Osztrák járadék ezüstben | — — — — — | 97.80 |
| Osztrák járadék aranyban | — — — — — | 117.60 |
| Osztrák korona járadék | — — — — — | 97.25 |
| Osztrák államsorsjegyek | — — — — — | 140.50 |
| Osztrák magyar bank részvény | — — — — — | 16.70 |
| Magyar hitelbankrészvény | — — — — — | 697.— |
| Osztrák hitelintézet részvény | — — — — — | 683.— |
| Párisi vista | — — — — — | 95.65 |
| 20 frankos arany (Napoleon'or) | — — — — — | 19.09 |
| Németbirodalmi márka | — — — — — | 117.50 |
| London vista | — — — — — | 240.50 |
| 20 márkás arany | — — — — — | 23.52 |

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
 Inimment Capici comp.

egy régi kipróbált háziaszer, a mely már több mint 30 év óta megismerhető bebizonyosított alkalmasságát köszvény, osztrák és meghibásodások Intés, Stanyabó utazások kímálatlanságai ellen, mindig figyelemmel legyünk a »Horgony« védjegyre és a »Richter« üzlegjegyre. 80 Ft., 1 k. 40 Ft. és 2 k. árban üzemeltetve minden gyógyszerüzletben kapható. Kérjük: Török József gyógyszerésznél, Budapest, Pesten, Richter F. Ad. és társa, osztrák és kir. udvari szállítás, Rudolstadt.

FÜRDŐI MENETREND.

Érvényes 1900. május 1-től.

Nagyvárad — Püspök-fürdő — Félix-fürdő.

| | Sz. v. | Sz. v. | Sz. v. | Sz. v. | Sz. v. | Sz. v. | Sz. v. |
|--------------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| Nagyvárad | 730 | 950 | — | — | 435 | — | 858 |
| Vásártér | 722 | 946 | *1183 | 235 | 427 | 648 | 850 |
| V.-Velence | 740 | 1000 | 1149 | 301 | 445 | 705 | 915 |
| Rontó | 754 | 1014 | 1203 | 314 | 459 | 718 | 929 |
| Püspök-fürdő | 805 | 1025 | 1209 | 321 | 509 | 726 | 939 |
| Félix-fürdő | 847 | 1037 | 1220 | 332 | 521 | 737 | 951 |

Félix-fürdő — Püspök-fürdő — Nagyvárad.

| | Sz. v. | Sz. v. | Sz. v. | Sz. v. | Sz. v. | Sz. v. | Sz. v. |
|--------------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| Félix-fürdő | 820 | 1042 | *1221 | 335 | 524 | 741 | 953 |
| Püspök-fürdő | 838 | 1100 | 1232 | 347 | 541 | 753 | — |
| Rontó | 842 | 1104 | 1236 | 351 | 545 | 758 | 1000 |
| V.-Velence | 855 | 1117 | 1249 | 406 | 600 | 811 | 1013 |
| Vásártér | 905 | 1131 | 104 | 421 | 608 | 826 | 1023 |
| Nagyvárad | 911 | 1127 | — | — | 615 | — | 1029 |

A *-gal jelölt csak vasár- és ünnepnap közlekedik.

UJ ÜZLET!

Van szerencsém a közönség becses tudomására hozni, miszerint azon közóhajok kívántam eleget tenni, hogy a modern követelményeknek s a helyi viszonyoknak megfelelően, Olasz városrészen lakó tisztelt vevőim részére közelebbi és alkalmasabb beszerzési helyet teremtsék **Olaszi, Fő-utcán, Bazár-épületben** egy a legmagasabb igényeket is kielégítő

fiók festék-kereskedést

nyitottam melyben főüzletemben eddig levő festék árukon kívül mindennemű műolaj és aquarell festékeket, festő állványokat, műfa égetéshez szükségelt különféle fa diszeket u. m. keztyű, tűrülkőző, ékszer, kulcs, ruhatartókat stb. valamint mű és üveg festészethez alkalmazh különlegességekből tartok nagy raktárt.

Festészeti előmintákat óriási választékban jutányos árban adok t. vevőim részére használatra. Tömeges látogatást kér

tisztelettel

Berkes Bertalan,
Zöldfa-u. 33. sz.

Festék különlegességek raktára Fő-utca, Bazár-épület.

Igen csinos és izlées kidolgozásu ezüst és nickel gyermek-órák, óraláncok, arany és ezüst női nyakláncok szívvvel és kereszttel, arany gyűrűk, ezüst író készletek s egyéb emlék cikkek mint

bérmálási ajándék tárgyak
olcsón szerezhetők be

SZILÁGYI GÉZA

órás üzletében, 108-2-2

Szent László-tér, «Fekete Sas» kapuja mellett.
Óra javítások jól és pontosan készíttetnek.

Kedélyes társas-estély
a Wöber-szálloda
nyári kerthelyiségében.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy

ma vasárnap, május hó 19-én,
délután 5 órakor

kedélyes társas-estélyt

rendezek egy jóhírnevű székelyhidi és szalárdi zenekar közreműködése mellett, melyre ezennel tisztelettel meghívom a n. é. közönséget.

Jó és izletes ételekről és tisztán kezelt valódi hegyi boraimról és kezeskedem, továbbá naponta friss csapolásu márcziusi és bajor sörrel szolgálók.

| | |
|----------------------------|--------|
| 1 nagy pohár márcziusi sör | 8 kr. |
| 1 nagy korsó márcziusi sör | 12 kr. |
| 1 nagy pohár bajor sör | 10 kr. |
| 1 nagy korsó bajor sör | 15 kr. |

Előszó és pontos kiszolgálásról, ugyszintén mérsékelt árakról gondoskodom. Kerthelyiségemben egy jókarban levő fedett tekepálya áll az igen tisztelt vendégeim rendelkezésére.

Számos látogatást kérve, vagyok
kiváló tisztelettel

Kecskeméthy I.,
vendéglős.

Belépti-díj nincs.

Magyar Biztosítási Iroda
Budapest, VII., Rózsa-utca 35. sz. I. em. 15.

Ezennel értesítjük a biztosító magyar közönséget, hogy Budapesten

„Magyar Biztosítási Iroda“

ezim alatt egy oly intézményt létesítettünk, mely a külföldi hasonló nagy vállalatok mintájára, hivatalos lesz a biztosítási ügyekben utbaigazítással szolgálni, teljesen díjmentesen tanácsot adni s a közönség érdekeit a biztosító vállalatok előtt képviselni.

Irodánk elvállalja az új biztosítások felvételét, a legnagyobb költségnöket eszközli ki, eljár károk és perek esetén, nem megfelelő kötvényeket megfelelőekkel kicserél. Szóval mindazon ügyekben a közönség szolgálatára áll, a hol a bonyolult biztosítási ügyekben tanácsot, utmutatással szolgálhat.

Tekintve, hogy irodánk semminemű ügynökséggel összeköttetésben nem áll, (nem is teveszthető össze ügynökséggel!) mindazon kedvezményeket és jutalmakat, melyeket biztosítások közvetítésénél társaságok az ügynököknek fizetni szoktak, mi a felelőnek engedjük át.

Semminemű jutalékot vagy költséget fel nem számítunk. Mindazok, akik valamely társaság képviseletét előnyös feltételek mellett óhajtják elvállalni, bizalommal forduljanak hozzánk.

Budapest, 1901. április 25-én.

89-4-4. **Magyar Biztosítási Iroda,**
Budapest, VII. ker., Rózsa-u. 35. sz. I. em. 15.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, miszerint **Müller Salamon** jóhírű cukrász ezégnél történt **17 évi szolgálat után magamat önállósítván**, Körözs-utca 697. szám alatt egy, az igényeket teljesen kielégítő

cukrászati műhelyt

rendeztem be, melyben a legfinomabb izlésnek megfelelő **cukrászati árukat** készítek nagy üzletek, valamint magánosok részére is. Sütemények, torták, parfait és fagyaltok **jutányos árban** megrendelhetők.

Minden törekvésem az leend, hogy a n. é. közönségnek olcsó beszerzési forrást nyújtsak s gyors és pontos szolgálatimmal minden kívánságnak megfeleljek.
Tömeges megrendelést és pártfogást kér

Vimlátil Ferencz,

cukrász mester N-Körözs-utca 697.

109-2-2

Telefon összeköttetés.



JEGYZÉKE az
50,000 nyereménynek.

Legnagyobb nyeremény a legszerencsésabb esetben:

1.000,000 korona.

Korona

| | |
|-----------|--------|
| 1 jutalom | 600000 |
| 1 nyer. a | 400000 |
| 1 " | 200000 |
| 2 " | 100000 |
| 1 " | 90000 |
| 1 " | 80000 |
| 1 " | 70000 |
| 2 " | 60000 |
| 1 " | 40000 |
| 3 " | 30000 |
| 1 " | 25000 |
| 2 " | 20000 |
| 3 " | 15000 |
| 31 " | 10000 |
| 67 " | 5000 |
| 3 " | 3000 |
| 432 " | 2000 |
| 763 " | 1000 |
| 1228 " | 500 |
| 90 " | 300 |
| 21700 " | 200 |
| 3900 " | 170 |
| 4900 " | 130 |
| 50 " | 100 |
| 3900 " | 50 |
| 2900 " | 40 |

50,000 nyer. és jut. kor. összegben **13.160,000**

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.**

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget _____ korona összegben { utánvételezni kérem postautalvánnyal küldöm } A nem tetsző tör-
mellekelem bankjegyekben (bélyegekb) } lendő

Pontos cím:

Kiváló szerencse

TÖRÖK-nél

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.

Öt millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

100,000 sorsjegy **50,000**

pénznyereménnyel sosoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen **Tizenhárom millió 160,000** koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat **állami felügyelet** alatt áll.

Az I-ső osztály **eredeti sorsjegyeinek** tervszerű betétjei e következő:

| | | | | |
|---------------------------------------|------|--------|------|--------|
| egy nyolczad ($\frac{1}{8}$) forint | — 75 | vagyis | 1.50 | korona |
| egy negyed ($\frac{1}{4}$) | > | 1.50 | > | 3.— |
| egy fél ($\frac{1}{2}$) | > | 3.— | > | 6.— |
| egy egész ($\frac{1}{1}$) | > | 6.— | > | 12.— |

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy a **pénz beküldése** ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk, tekintettel arra, hogy a **nyereményhuzások** már május hó 22-én és 23-án lesznek azonnal, de legkésőbb

f. év május hó 22-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Tsa.

BANKHÁZ

Budapest,

Hazánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete.

Főárodánk osztálysorsjáték osztályai:

1. V. Váci-körut 4/a.

2. Múzeum-körut 11.

3. Erzsébet-körut 54.

Nemzeti kerthelyiség.

Szálloda, kávéház és vendéglő megnyitás.

A nagyérdemű helybeli, valamint a vidéki közönséget ezennel tisztelettel értesítem, hogy **Kert-utca 80—82. szám** alatt az ipar-terület házában levő

„Nemzeti szállodát“,

mely kávéház, vendéglő és nyári kerthelyiséggel

van egybekötve, átvettem és a régi és fél havi ernyedetlen munkálkodásom után sikerült a **mai kor igényeinek megfelelőleg felszerelni**, úgy, hogy a t. vendégeim kényes igényeit kielégíthetem.

Szállodámban jól rendezett szobák állanak a t. utazó vendégeim részére **pontos és jutányos kiszolgálás mellett.**

Kávéházamban első minőségű kávé, ugyisintén **édesített szeszes italokkal szolgál** az igen tisztelt vendégeimnek.

Nyári kerthelyiséggel egybekötött vendéglőmben a legizletesebb ételek, továbbá **első minőségű BOR** és **első rendű Dréher-féle kőbányai SÖRREL** állok a t. közönség szolgálatára.

Kerthelyiségemet

1901. május 18-án, szombaton és vasárnap, 19-én

a **nagyszalontai tüzoltó-zenekar** közreműködése mellett **nyitómeg.**

Megtakintásul ajánlom külön minta éttermemet: arany és ezüst terítéssel.
Szives látogatást kér

Kovács László,

a „Nemzeti szálloda“ bérlője.

Különös figyelembe!

A küszöbön levő lakás változások alkalmával az összes raktáron levő

butorszövetek, Creppek, dísz és butorpelüsök

árait tetemesen leszállítottuk,

mely körülményre az igen tisztelt vevő közönség szives figyelmét felhívjuk.

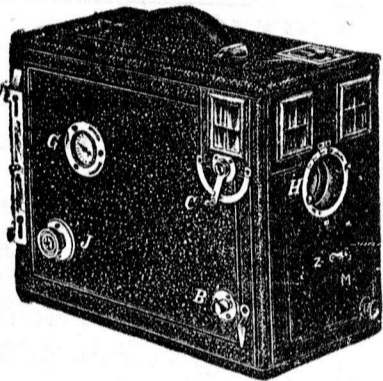
Teljes tisztelettel

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA czég

Nagyvárad, Szent László-tér.

97—5—15

Mindennemű fényképészeti kellékek és gépek gyári árban kapható



Weinstock Fülöpnél

Nagyváradon,

Szt. László-tér 47-ik szám.

Képes árjegyzék bérmentve.

Tisztelettel alulírott van szerencsém a n. érdemű közönség becses tudomá-
sára hozni, hogy a **bérletem alatt álló**

SZT. LÁSZLÓ- (PÜSPÖK-) GYÓGYFÜRDŐT

a nagyváradai 37. sz. cs. és kir. gyalogezred zenekara, valamint

a békés-gyulai **Bádé Pista** állandó fürdői zenekarom

közreműködése mellett

— **vasárnap, azaz május hó 19-én** —

esős idő esetén is,

d. u. 3 órakor ünnepélyesen megnyitom.

A mai kor igényeinek megfelelőleg átalakított lakószobák, kád- és tükör-fürdők, a fürdő területén fenyvesekkel szegélyezett árnyas, a Csillag-erdő lombos fái alatt elterülő séta-utak, ujonnan létesített lugosok és kitünő első minőségű konyha állanak a n. é. közönség rendelkezésére. Az ételek és italoknál a legolcsóbb árakat rendszereztem s így azon helyzetben vagyok, hogy igen t. vendégeimet minden tekintetben megelégedésre kielégíthetem.

Kiváló tisztelettel

Czeglédy Sándor, bérlő.